

Informacje dot. zagrożenia ze strony wilków i niedźwiedzi

W związku ze wzrostem ilości incydentów powodujących możliwe zagrożenie dla ludzi ze strony osobników wilka *Canis lupus* i niedźwiedzia brunatnego *Ursus arctos*, jak również biorąc pod uwagę fakt pojawiania się tych drapieżników w obrębie gmin, gdzie do tej pory ich obecność nie była odnotowywana, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie przekazuje skrót informacji mogących być przydatnymi przy podejmowaniu prób radzenia sobie z tym problemem.

Zezwolenia na odstępstwo od zakazów względem gatunków chronionych

Wilk *Canis lupus* i niedźwiedź brunatny *Ursus arctos* są gatunkami objętymi ścisłą ochroną gatunkową na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. (Dz. U. 2022 r., poz. 2380). W związku z powyższym w stosunku do tych gatunków obowiązuje szereg zakazów ujętych w §6 ww. rozporządzenia, w tym m.in. zakaz zabijania czy też zakaz umyślnego płoszenia lub niepokojenia. W przypadku konieczności umyślnego zabijania określonej ilości osobników ww. gatunków, właściwym do wydania tego rodzaju zezwolenia jest Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, natomiast zezwolenie na umyślny płoszenie lub niepokojenie wydaje właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska. Zakres wniosku w obydwu przypadkach reguluje art. 56 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Wzory takich wniosków są dostępne pod linkami: <https://www.gov.pl/web/rdos-rzeszow/ochrona-gatunkowa-roslin-zwierzat-i-grzybow>, <https://www.gov.pl/web/gdos/ochrona-gatunkowa-roslin-zwierzat-i-grzybow>

Należy wyraźnie zaznaczyć, że przed wystąpieniem do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o zgodę na odstrzał (zakaz zabijania) wilków/niedźwiedzi należy mieć na uwadze, że pierwszym działaniem jest podjęcie płoszenia na podstawie zezwolenia rdoś, a w sytuacji kiedy jest to nieskuteczne/incydenty z drapieżnikami nasilają się, można wystąpić o zezwolenie w zakresie odstrzału. W składanych wnioskach istotnym elementem jest udowodnienie konfliktowych sytuacji z ww. gatunkami, które potwierdzają ich realny wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców, inwentarza. Dobrą praktyką jest prowadzenie wykazu zgłoszeń takich sytuacji. W tym celu może być przydatna również aplikacja „KobotoIbox”, której celem jest próba monitorowania sytuacji konfliktowych generowanych przez wilka czy niedźwiedzia.

Przedmiotowa aplikacja dostępna jest pod linkiem:

<https://kf.kobotoolbox.org/#/forms/aGdsaQki6iAkff8hDiYEM8/landing> .

Odszkodowania za szkody wyrządzone przez wilka i niedźwiedzia

Regionalny dyrektor ochrony środowiska odpowiada za wypłatę odszkodowań za szkody wyrządzone przez te gatunki zgodnie z treścią Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2018 r. w sprawie szacowania szkód wyrządzonych przez niektóre gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową (Dz.U.2018 r., poz. 645).

Informację oraz wzór wniosku w powyższym zakresie można znaleźć pod linkiem:

<https://www.gov.pl/web/rdos-rzeszow/szacowanie-szkod-wyrzadzonych-przez-zwierzeta-objete-ochrona-gatunkowa> .

Zabezpieczenia przed szkodami

Zgodnie z art. 126 ust 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, właściciele lub użytkownicy gospodarstw rolnych i leśnych mogą współdziałać z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska w zakresie sposobów zabezpieczania upraw i płodów rolnych, lasów oraz zwierząt gospodarskich przed szkodami powodowanymi przez zwierzęta. Mając to na uwadze, RDOŚ w Rzeszowie bazując na środkach pozyskanych od NFOŚiGW rokrocznie kupuje zabezpieczenia w postaci m.in. siatki, pastuchów elektrycznych, fladr, które następnie są przekazywane na potrzeby gospodarstw rolnych,

gdzie wcześniej były notowane szkody powodowane przez m.in. wilka, niedźwiedzia. Wniosek o przekazanie takich zabezpieczeń nie ma określonego wzoru.

Szkolenia dot. konfliktowych drapieżników, sytuacji konfliktowych z ich udziałem

Od kilku lat tut. RDOŚ prowadzi szkolenia dla gmin z zakresu wilka i niedźwiedzia w kontekście obowiązujących przepisów prawa, które dotyczą tych gatunków, ich biologii, radzenia sobie z sytuacjami konfliktowymi, w tym ze szkodami przez nie wyrządzanymi. Ostatnie szkolenie było w kwietniu 2025 r.

W najbliższych miesiącach planowana jest kolejna edycja tego szkolenia, stąd też zachęcamy do liczного udziału. Informacja o terminie szkolenia zostanie przekazana w późniejszym czasie.

Okres jesienny, a także przedwiośnie to okres gdy niedźwiedzie brunatne nie mają dostępu do wystarczającej ilości naturalnego dla nich pokarmu. W tym okresie obserwuje się również wzmożoną penetracją lasów przez poszukiwaczy zrzucanych przez jeleniowate poroży (tzw. zrzutów), a także grzybiarzy. Może prowadzić to do sytuacji konfliktowych i niebezpiecznych, zwłaszcza w sytuacji, kiedy człowiek zbliża się do gawry z młodym, lub nachodzi na żerującego niedźwiedzia.

Dodatkowo, mając na uwadze poszukiwanie tzw. łatwego pokarmu przez niektóre osobniki niedźwiedzia, RDOŚ zwraca uwagę na konieczność podjęcia działań, zmierzających do zabezpieczenia wszelkich wysypisk odpadów, koszy na nieczystości i odpadki w miejscach publicznych przed penetracją przez niedźwiedzie i inne dzikie zwierzęta. Jednocześnie proszę, aby o tym obowiązku na terenach prywatnych, powiadomić wszystkich mieszkańców danej gminy w sposób zwyczajowo przyjęty.

Pliki do pobrania:

- [Procedura postępowania w przypadku sytuacji konfliktowych powodowanych przez dzikie zwierzęta chronione - 0.49 Mb](#)